

Ivana
Kuzmanović

U ime
LJUBAVI

*Roman o snazi Ljubavi
i hrabrosti da se njena moć iskusi*

■ Laguna ■

Copyright © 2012, Ivana Kuzmanović
Copyright © 2012 ovog izdanja, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Mojim Ljubavima Narcisu i Filipu

PROLOG

Da je život dar zaboravljamo kada naiđemo na prepreke koje nas slamaju; u to da je svaki naš dan vredan življenja posumnjamo umorni od nošenja krsta koji nam je često pretežak.

Na ovaj svet stižemo iz različitih razloga: nečiji roditelji su se ludo voleli, nečija majka je roditelj postala nevoljno, neka je od dva zla izabrala manje, neki su se mnogo mučili dok svoje čedo nisu začeli, neki i dan-danas zahvaljuju neizmernoj milosti Svevišnjeg... Ali kako god da smo stigli na „plavu planetu“, šta god da su nam poklonili kao tek rođenom detetu i ma kakvu zaostavštinu da su nam dali, Ljubav je ta zbog koje smo živi i zbog koje su učinjeni svi naši izbori.

Iva je rođena iz ljubavi i bila je željeno dete, pa ipak je osećala strah od napuštanja i brigu da je ta ljubav krhka i da za nju nije uvek tu; Slavica je odrastala u uverenju da je majka ne voli ili da, čak i ako je malčice voli, ipak voli više njenu sestru. Slavica je u očevu ljubav verovala sve dok i

nju nije obavila tama. Branku je majka otvoreno rekla da je on jedna velika greška, a sa kim je tu grešku napravila ni sama nije znala. Ivan je živeo sa onoliko ljubavi koliko mu je bilo namenjeno, nikada se ne drznuvši da se zapita – da li mu je to malo ili zaista dovoljno. Marica, Bogdan, Silvija... svako od njih dobio je ono što je roditelj imao i umeo da mu da.

Ožiljci na duši i praznine u srcu nastali su mnogo pre no što je svako od njih mogao da bira, a pitanje zašto su im životi prepuni bola i padova nikom od njih nije davalo mira. Ono u čemu su se razlikovali bila je upornost kojom su pokušavali da pronađu odgovore. Neki su ih našli i svoju sudbinu zauvek povinovali svojim željama, a neki drugi prihvatili su da je nasleđem i zvezdama ta sudbina predodređena.

I svako od njih bio je u pravu jer čovek uvek dobija dokaze za ono u šta veruje. Neko će nastaviti da juri za sopstvenim repom i krug ponavljanja biće njegovo utočište; neko drugi će izabrati promenu i oteti kormilo iz ruku uslovljenosti. Krug će se tada pretvoriti u spiralu i svaki korak vodiće ka Ljubavi.

U šta vi verujete? Da li su vaši zapisi zapečaćeni ili ih svojom voljom i svešću vodite ka promeni? Da li će ono što ostaje iza vas biti veće od onoga što vam je na rođenju pripalo? Da li znate da se živi da bi se raslo i volelo?

O tome kako svest sazreva, na koji način se razvija i na kakve teškoće nailazi, saznajemo iz praktičnih uputstava i iskustava romansirano prikazanih.

Ovo je knjiga o buđenju, samospoznaji i novim pogledima na stare pojmove, kao i drugačijim načinima da se prevaziđu teškoće i prigrle izazovi.

IVA

Užas u njenim očima je bio upravo ono što se nadao da će uspeti da izbegne. Imao je čitav redosled smišljenih rečenica kojima je trebalo da ublaži težinu loših vesti, ali ga je ona prekinula pitanjem: „Da li je bolest izlečiva?“ Kao da ga je tim ometanjem planiranog govora paralisala, on počeo da zamuckuje i isprekidano slaže reči: *nije izlečivo... zapravo, jeste lečivo, naravno, može da se deluje...* Zbog njegovog zamuckivanja i očigledne teskobe, imala je osećaj da joj je upravo izrečena smrtna presuda.

Iako su se prvi simptomi pojavili još pre dve godine, uvek je postojalo nešto čime bi automatski bili objašnjavani: povišena temperatura tumačena je burnim hormonima, bolovi u zglobovima klima-uređajima i nedovoljnim kretanjem, a anemija – neredovnom i lošom ishranom, neurednim životom i nedostatkom svežeg vazduha. A sve to skupa moglo je biti posledica njenog unutrašnjeg stanja koje je sve više naginjalo depresiji. Zbog toga je prava dijagnoza uspostavljena tek u poodmakloj fazi.

Zaplakala je i time prekinula tišinu koja nakratko beše zavladala. Prišao joj je, zagrlio ju je, i desnom rukom obuhvatio njen potiljak privlačeći je na grudi. To je bila scena koju su mnogo puta zajedno prošli, nešto poput dežavija. Pomislio je da mora postojati razlog zašto mu je, posle deset godina, život ponovo dovodi: da li je ovo mogućnost da se iskupi? Da ne pobegne. Ali, zašto bi se, dođavola, iskupljivao? On nikada nije obećao da će biti njen tešitelj, njena tačka oslonca ili snaga u životnim borbama. Ona je i dalje jecala, a njega obuze stid zbog sebičnih misli kojima se bavio.

– Ivice, sve je u redu. Trapavo sam ti saopštio. Ja sam kriv. Uplašio sam te, nenamerno. Podigni glavu, hajde da razgovaramo... sve je u redu, veruj mi...

– Ne bi se ti utrapavio da su vesti dobre – grcala je.

– Nisu dobre, ali nisu ni loše toliko koliko si pomislila. Hajde, smiri se, molim te.

Kada se odmakla od njega i ponovo sela u stolicu, izgledala je kao portret u akvarelu po kojem je upravo padala kiša: oči i usne nisu imale jasne konture, razlivala su se po bledejoj površini lica, a iz nosa je curilo.

Još u vreme njihovog zabavljanja bilo je moguće primetiti izvesnu labilnost njene psihe: lako se prepuštala očaju, melanholija je bila njeno redovno stanje, čak se i u trenucima radosti i zadovoljstva mogla primetiti ta njena bojazan da će uskoro sve nestati. Kao da je oduvek bila u iščekivanju kakvog fatalnog ishoda. Kao da je njenoj mladosti nedostajala ona bezbrižnost karakteristična za rane dvadesete. Sećao se kako ga je neprekidno proganjao osećaj da od njega očekuje spas i nada se, molećivo ga gledajući, da će on odagnati strahove. A plašila se svega.

Ponajviše toga da će ostati sama. Ta njena potreba da u svakom trenutku budu skupa i da sve što rade, rade zajedno, u početku mu je godila. Ali, veoma brzo, to se pretvorilo u teret, stvarajući mu osećaj mučnine i pomanjkanja vazduha. Jedini način da od toga utekne bio je da više nikada ne pogleda u njene zelene oči, pa je pobeгаo glavom bez obzira prekidajući svaki kontakt, što je ona ocenila kao brutalno, izdajničko ponašanje.

Kada je nakon više od decenije ušla u njegovu ordinaciju, bila je još lepša nego pre. I još uplašenija, što je saznao kada mu je nesigurnim glasom opisala svoje simptome i to kako već mesecima pokušava da ustanovi šta joj je. Priznala mu je da je, ugledavši njegovo ime na vratima ordinacije, pomislila da dođe u popodnevnu smenu, ali je trenutak kasnije shvatila da je možda baš njihov nekadašnji odnos ona slamka za koju se davljenik grčevito hvata. I istog časa donela odluku da oprostí njegov kukavički, nevišteški beg. Bilo mu je drago što je vidi, pa je osetio snažan entuzijazam da joj se nađe i pomogne. Ali, kao da mu nije bilo suđeno da joj patnje olakšava, već da ih, naprotiv, pojačava, baš on je bio poslednji doktor u nizu ispitivanja koji je, nakon nekoliko nedelja, nedvosmisleno mogao da joj kaže: eritemski lupus.

Pomislio je kako bi zaista bilo bolje da se opredelila za drugog lekara: pred nepoznatim čovekom kočnice bi bile jače, ventili bi manje popustili. Izvadio je flašu viskija iz ormara i žutom tekućinom dopola napunio plastičnu čašu:

– Uzmi malo. Izvini, nemam staklenih trenutno...

Iva je poslušno uzela čašu i otpila gutljaj.

– Vidi, Ivice, ako želiš, možeš me sačekati... Ali napo-
lju čeka još pacijenata... morao bih...

– Razumem, evo, samo još minut da se saberem...

– Slobodno sedi još, nisam mislio odmah... Slušaj me pažljivo: sve se to može lečiti i držati pod kontrolom pomoću lekova... I biće dobro...

– Kojih lekova?

– Kortizona i citostatika...

– Kortizona i citostatika? I ti kažeš *biće dobro*???

Naredna tri dana provela je u zamračenoj sobi, izlazeći samo do toaleta. Dva puta je uzela tanjir supe koji joj je majka donela do vrata sobe, a jednom je zamolila brata da joj kupi jogurt i cigarete. Na telefon se nije odazivala. Svi su mislili da je to još jedan od njenih dramatičnih rastanaka, patnja zbog prekida ljubavne veze koja je umela da potraje danima. A ukućani su već bili siti takvih epizoda i oguglali na njeno podnadulo lice. Zatim je usledila faza poricanja: upoređivala je svoje simptome sa opisima bolesti koje je pronalazila na internetu, a laboratorijske nalaze sa onima koje su oboleli od lupusa iznosili na forumima. Onda se odlučila da potraži mišljenje još jednog lekara, nekog starijeg i iskusnijeg od Mladena, kada su u pitanju sistemske bolesti.

Oslabila je vidno, lice joj je bilo modro, a oči prazne i ugašene. Kada je drugi put čula reč „vuk“ na latinskom jeziku, nije plakala: ili su kočnice bile jače, ili je suze potrošila. Pomislila je kako nije čovek čoveku vuk, već je čovek to samom sebi i odjedanput došla na lucidnu ideju da je bolest proizvela sama. Setila se stepskog vuka, knjige koju je kao pubertetlijska čitala, i zaključila da je sve što joj se dešava ogledalo njene podsvesti, grubi napad tamne strane njene ličnosti. Tada je odlučila da tu stranu upozna,

ma koliko skrivena i mračna bila. Nekoliko dana kasnije pročitala je rečenicu „ne postoje neizlečive bolesti, već samo neizlečivi ljudi“ i krupnim slovima je zapisala iznad svog radnog stola.

To je bio prvi korak kojim je započela dugotrajno putovanje.

SLAVICA

Na dan njenog sedmog rođendana vreme se promenilo nekoliko puta. Ujutru je sipila kiša, zatim je duvao snažan vetar i kada je iznenada prestao, počeo je pljusak. Tek kasno poslepodne oblake je probilo sunce i pred zalazak prošaralo nebo najrazličitijim bojama. Mirisalo je na zemlju i trulo lišće, a vazduh je bio zasićen ozonom koji je najprisutniji posle kiše.

Slavica nije ušla u kuću ni za vreme najvećeg pljuska. Stajala je ispod verande i gledala ka drumu i planinskim vrhovima na kojima je već bilo dosta snega. Kao i svako dete, verovala je da će onaj ko treba da stigne stići brže ako se aktivno čeka i ako sva pažnja bude usmerena na pravac iz kojeg će izroniti silueta. Vreme ni za koga nije tako relativno kao za decu i bolesnike: kada dete čeka, minuti se teško gomilaju u sate, a kada se igra, oni lete, kao da se igraju šuge; bolesnom koji leži vreme izgleda kao da je stalo, a kada mu kažu da ga je ostalo još malo, između dve besane noći ponestane razmaka.

Kada ga je konačno ugledala, kuće i dvorišta već su poprimali izgled pred spavanje. Ptice se više nisu čule, mada je isprva mislila da su ih oterali majčini povici da uđe u kuću i da kad nije stigao dosad, verovatno neće ni stići. „Samo još malo“; „evo sad ću“; „stići će, znam“, bili su odgovori kojima je produžavala ostanak na vazduhu, oštrom kao usred zime. „Evo ga!“, ciknula je radosno i potrčala šireći ruke. „Tata, taticeee!“

Već sam njegov dolazak za Slavicu je bio rođendanski poklon koji bi poželela nakon što je već više od tri meseca bio na radu u Austriji. Ali kada je videla da ispred sebe gura crveni bicikl, u glavi joj se zavrtele od radosti. „Sutra ću te naučiti da ga voziš. Srećan ti rođendan, mršavice!“, rekao je tata i poljubio je u čelo. „Jedeš li ti nešto ili samo vitlaš po poljima?“, pitao ju je mršteći čelo, a ona je znala da je zadirkuje, pa je odgovorila *vitlam* i uhvatila se za njegovu ruku u kojoj je nosio mali kofer.

Sutradan je bila ponosna na svog tatu, na crveni bicikl, a predveče i na sebe jer je uspela da napravi krug bez pridržavanja. Tata joj je nekoliko puta rekao *bravo, tako je* i ona bi osećala kako joj se nešto toplo razliva po grudima. Bila je željna te topline i osećaja da je vredna pohvale i ljubavi. Na povratku kući kupio joj je sladoled u kornetu, a sebi konzervu piva pa je svako u svojoj poslastici uživao na klupi u parku okrenutoj ka plastičnim delfinima posadenim na federe.

Kad je hteo da krenu, privila mu se uz bedro i rekla: „Samo još malo, molim te, tatic.“ On nije odgovorio ništa ali je ostao da sedi, prethodno povlačeći rajsferšlus i kragnu na njenoj kariranoj jaknici. Tog trenutka pripadao je

samo njoj i ona pomisli kako bi bilo lepo da sa njim pođe u Austriju. Odlučila je da mu to kaže, a on se nasmejao:

– Tamo nema mesta za malu decu, ne bi imao ko da te čuva i bilo bi ti veoma dosadno.

– Ali ja bih se čuvala sama i čekala bih te tamo gde mi kažeš da te čekam. Mogu da sedim nepomična na stolici veoma dugo. To sam već vežbala.

– Ja ceo dan radim, ne bi mogla da ideš u park i zaboravila bi da voziš bicikl. A taman si lepo naučila.

– Naučila bih ponovo. Rekao si da sve uvek može da se nauči...

– To je tačno. I zato ćeš sada da naučiš kako da pomogneš mami oko bebe i svega drugog jer mene nema. Da budeš moja desna ruka. Da budeš moja velika, pametna ćerka. Je l' važi?

– Važi – odgovorila je neveselo.

– Desna ruka, čuješ! Pa nije to mala stvar – rekao je otac naglašavajući reči.

– Nije to mala stvar – starmalo je ponovila.

Zagrlio ju je i ljubio u kosu, a ona je žmurila da bi upila miris duvana sa njegovih prstiju i vlažnost njegovih usana na temenu.

U taj dan poželela je da se vrati mnogo puta u životu, a sedmi rođendan pamtila je kao najсреćniji. Zauvek je rođena njena ljubav prema biciklu i vera u to da je tatina desna ruka.